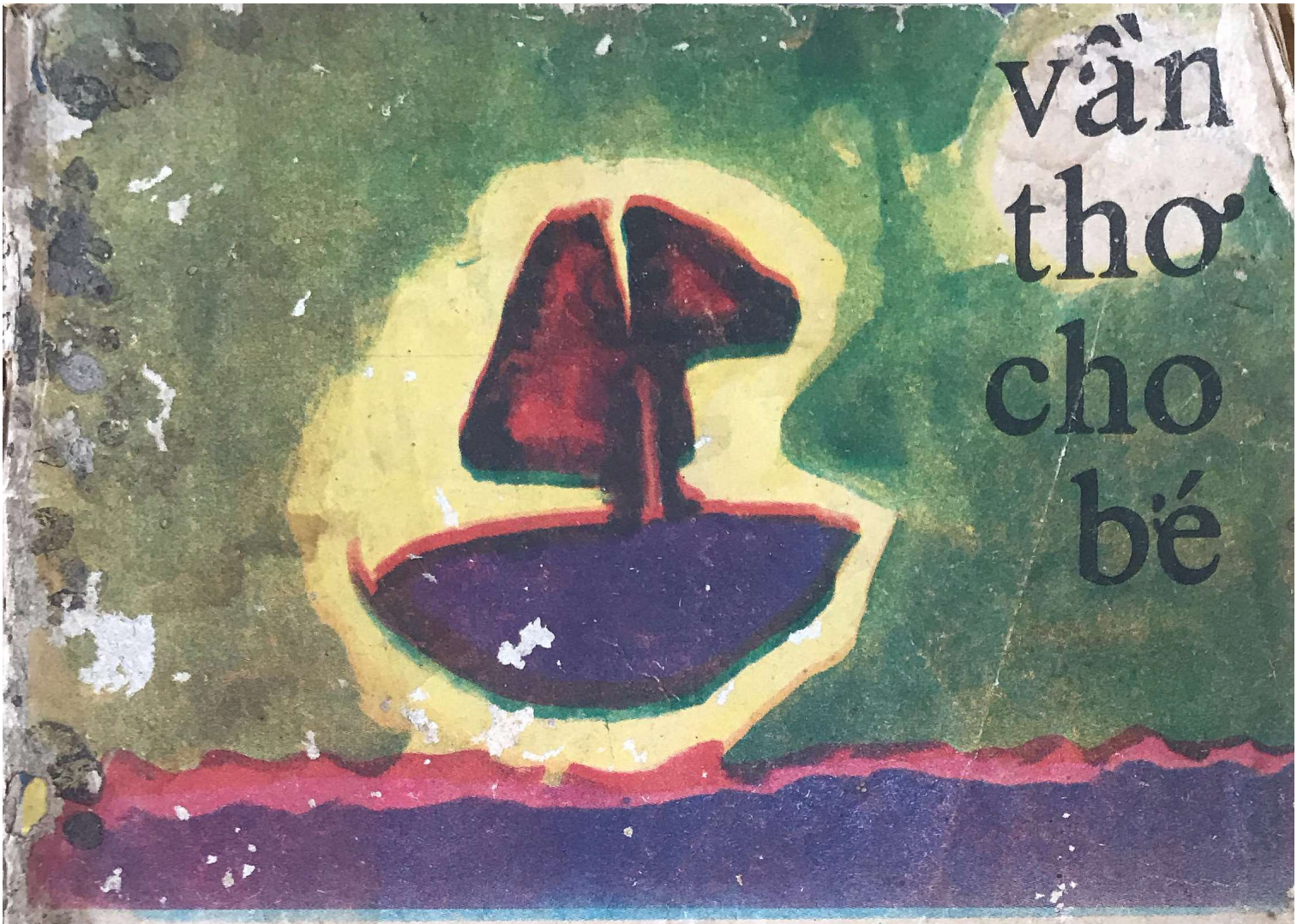

vần thơ cho bé

của

Trí Hải

mơ mơ hồ thu
gió khẽ vi vu
tứ bề ngủ cả
như là mẹ ru

NGỌC NỮ XUẤT BẢN

chó nhỏ giữ nhà
chó to giữ ngõ
bò bê nhá cỏ
bé thì ê, a

30

vần thơ cho bé

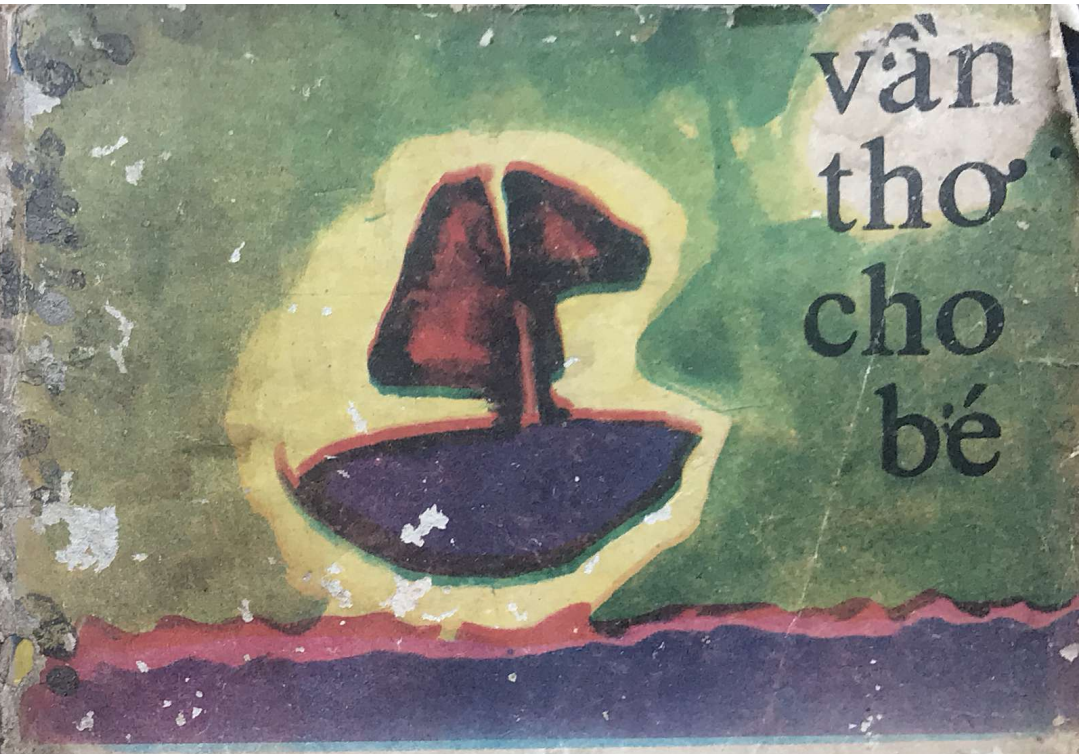

của

Trí Hải

mơ mơ hồ thu
gió khẽ vi vu
tứ bề ngủ cả
như là mẹ ru

NGỌC NỮ XUẤT BẢN

vần thơ cho bé

Riêng tặng Bé Trần Nguyễn Thường Nga, người đã khởi hứng cho những vần này.

T.H.

Trí Hải

VẦN THƠ CHO BÉ

Ngọc Nữ 1973.

Tòng Lâm Ni Bộ Xuất bản
Trụ Sở · 415 - 417 Đường Bà Hạt Chợ Lớn

CHÂN THÀNH TRI ÂN :
– QUÝ SƯ BÀ, NI SƯ TRONG NI BỘ BẮC TÔNG.
– BÁC SĨ QUỐC VỤ KHANH PHAN QUANG ĐÁN ĐÃ GIÚP PHƯƠNG TIỆN ĐỂ TẬP SÁCH NHỎ NÀY ĐƯỢC XUẤT BẢN.

LỜI NÓI ĐẦU.

Bàn về cách dạy trẻ, Thánh Gandhi có nói: «Trẻ con sẽ không bao giờ học được về sau những gì mà chúng đã không được học trong năm năm đầu.» Lời ấy thật xác đáng và mở cho ta thấy trách nhiệm các bậc cha mẹ và thầy vỡ lòng vô cùng trọng đại. Bài học quan trọng nhất của cả đời người phải được trao truyền từ thuở ấu thơ, nếu không nói là từ khi trẻ còn trong thai mẹ. Bài học ấy, theo thiển ý, chính là bài học YÊU THƯƠNG, học một lối nhìn thông quan đối với cuộc đời và vũ trụ.

Trẻ không những cần tập yêu mến những người thân thuộc: cha, mẹ, ông bà, cô giáo, bè bạn . . . mà còn phải biết nghĩ đến những người các em thường gặp và ý thức dây tương thân ràng buộc các em với họ: người cày ruộng, thợ thuyền, hành khất, kẻ tàn tật, người già nua . . . Chẳng những thương người, các em lại còn cần **trải lòng thương ấy ra muôn loài và vật vô tri**: loài vật, bầu trời, trăng sao, lá hoa cây cỏ. Tập luyện một tình yêu như thế cũng chính là đào luyện hồn Thơ và tâm Đạo: vũ trụ thiên nhiên dưới mắt các em khi ấy không còn là những vật vô tri vô giác mà là những thực thể đầy cá tính, linh động, nhiệm mầu, sống thực như chính các em:

em yêu làn mây
lang thang tối ngày
hay mây trốn học?
có khi bị rầy.

Xã hội văn minh và chinh chiến ngày nay đã cướp mất thiên nhiên của tuổi thơ, đến nỗi có em chưa hề thấy một làn mây.

Một em bé hỏi tôi khi nhặt được cái vỏ sò: «Cái này bằng nhựa hay ni-lông?» Và chuyện ấy nhắc tôi nhớ đến một truyện tương tự khác: Một em bé khi thấy cái ráng trời (cầu vồng) đã hỏi mẹ: «Họ quảng cáo gì thế Má?»

Nguy quá rồi! Cái tuổi thơ mộng nhất của đời người đã ra như thế rồi sao?

Hãy cứu lấy các em!

Soạn giả cẩn-đề

TÁI BÚT. — **Vần thơ cho Bé** đã trải qua nhiều giai đoạn trước khi thành hình. Trước hết soạn giả muốn ra một tập sách học vần theo lối mới, là trẻ chỉ cần học chữ cái và 5 dấu rồi bắt đầu tập đọc những bài vần xuôi như:

chó nhỏ giữ nhà
chó to giữ ngõ
bò bê nhá cỏ
bé thì ê, a

Khi đến vần ngược, sẽ có một bài cho mỗi vần, chẳng hạn vần AM

gió rét **căm căm**
người đi xa **xăm**
tháng **năm** mù mịt
quê nhà **đăm đăm**

hay vần ĂT: mặt trời đã **tắt**
thợ **gặt** ra về
trên cánh đồng quê
tiếng tiêu dìu **dặt**

Về sau, soạn giả lượt bớt và bố túc một số bài để theo những đề mục hiện tại, không sắp theo vần xuôi hay ngược. Tuy nhiên, các cô giáo có thể linh động chọn bài khi dạy.

1. em yêu...

em yêu má trẻ
vất vả tối ngày
nấu nướng vá may
lo đàn con bé

vần thơ cho bé

2 em yêu

em yêu cha em
về trưa đi sớm
gian khổ trăm phần
nuôi con khôn lớn

3 em yêu

em yêu ông bà
tóc trắng như mây
mắt hiền tợ bụt
ít la ít rầy

em yêu cô giáo
tươi trẻ dịu hiền
lời cô dạy bảo
em hằng chẳng quên

em yêu người lao động:
người cày ruộng, xây nhà
thợ dệt vải, ươm tơ
giúp mọi người vui sống

em thương người già cả
không con cháu sum vầy
lụm cụm thân yếu gầy
trở trời thêm vất vả

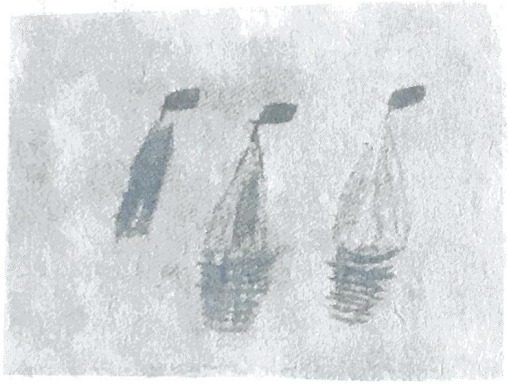

em yêu người tàn tật
lăn lóc khắp phố phường
ngày lại ngày khẩn cổ
kêu gọi chút lòng thương

em thương phận chim lồng
không nhìn thấy trời trong
xa cây rừng, bè bạn
tiếng kêu nghe não nùng

em yêu mái trường
nơi em vui học
có trò bạn nhỏ
và cô giáo thương

em yêu con đường
đưa đi khắp nơi
ngày học đến trường
ngày nghỉ đi chơi

em yêu loài vật
như yêu mọi người
yêu mưa yêu nắng
yêu cả bầu trời

em yêu vòm trời
mái nhà lộng lẫy
có mây ngũ sắc
và trăng chơi vơi

em yêu làn mây
lang thang tối ngày
hay mây trốn học?
có khi bị rầy

em yêu làn gió
hay đùa tóc em
thì thào trong lá
như lời ru êm

em yêu những vì sao
lấp lánh trên trời cao
như nghìn muôn châu báu
trong kho đêm nhiệm mầu

vừng trăng là cánh buồm
của thuyền mây đã xa
em thương niềm cô quạnh
của buồm trăng bơ vơ

em yêu nhất mặt trời
bình minh nhòa lệ sáng
rồi lên cao mất dạng
cho muôn người vui tươi

chim non gầy đàn
bay khắp đông tây
màng chi xây tổ
non xanh vui vầy

se sẻ qua đò
cú xô té ngã
quạ ta kẻ cả
chê cú hồ đồ

chú quạ bị què
lê ra bờ đê
mổ mè no nê
trở vô ngủ lẹ

cú ho sù sụ
quạ qua vỗ về
ru cú ngủ mê
ở kề cổ thụ

vỉa hè hồ cá
kìa chú lia thia
chú chớ lìa hồ
mà va bia đá

cá chép đói lòng
tìm đôi chú tép
tép ta khép nép
chui vào bụi rong

đào ao thả cá
bẻ nè rào rau
chớ để cào cào
xao xao vào phá

vịt xám lẩm nhẩm:
«nhà chả có cám!»
đám tiệc linh đình
riêng vịt ẩm đạm

chuột nấp vô hang
chú mèo hấp tấp
vấp phải cành tre
mèo ta té sấp

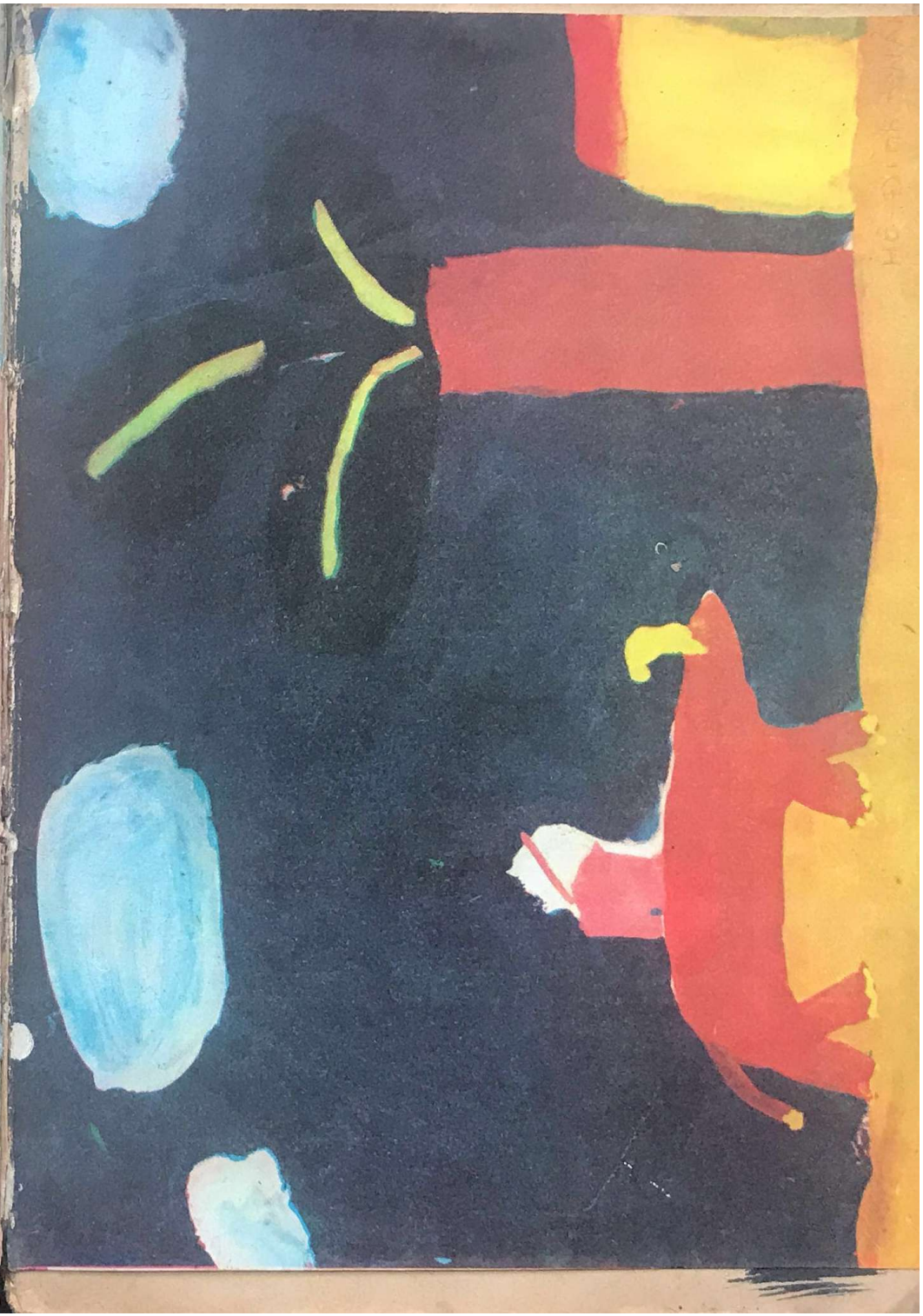

27 loài vật

bò bê xích mích
bò thích tịch mịch
bê cứ be he
rõ là tinh nghịch

thỏ có cỏ khô
để kề giá gỗ
nhà bé có giỗ
lo gì chả no

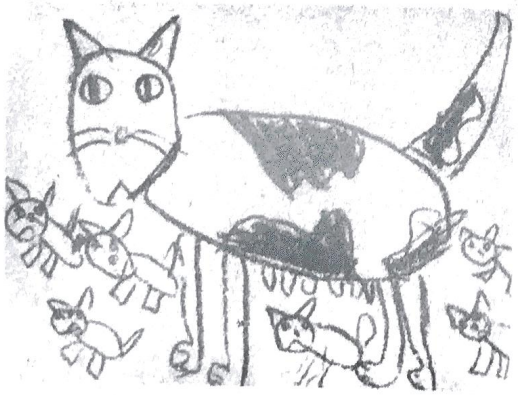

chó nhỏ giữ nhà
chó to giữ ngõ
bò bê nhá cỏ
bé thì ê, a

gió thở vi vu
nghe xa lá đổ
bò đi dê ở
cỏ mơ sa mù

khe ca tí tê
mà ru đá ngủ
lá kè ủ rũ
mơ xa gió về

gió đi lơ ngơ
gò đá bơ vơ
chả có lá gì
cho gió ru mơ

có hiu hiu gió
mẹ ru dìu dịu
bé nghe dễ chịu
và ngủ thiu thiu

mơ mơ hồ thu
gió khẽ vi vu
tứ bề ngủ cả
như là mẹ ru

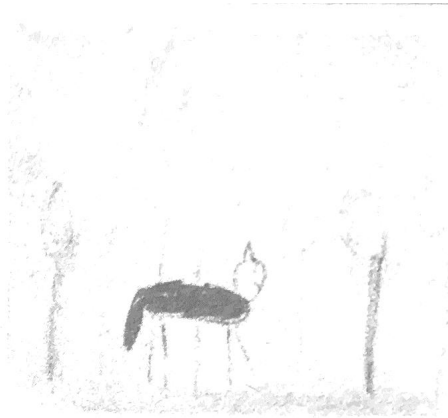

gió rét căm căm
người đi xa xăm
tháng năm mù mịt
quê nhà đăm đăm

băng ngàn tìm trăng
mây mù bủa giăng
như màn the rủ
che mặt ả Hằng

trăng in vằng vặc
tre ngà răng rắc
lặng lẽ đìu hiu
gió im phăng phắc

ếch ngồi đáy giếng
nhìn trăng chênh chếch
mơ làm thuyền mây
buồm trăng nhẹ tếch

gió đưa lay rèm
thềm hoa khẽ động
chiều ru giấc em
đem trăng vào mộng

sương ngút ngàn khơi
đâu nơi bờ bến
bên kia nền trời
trăng lên chơi vơi

non cao vòi vọi
mòn mỏi mong ai
trăng soi sông dài
bao la bờ cõi

vàng lên non biếc
tiếc chi ngày phai
vò võ khung trời
vừng trăng riêng chiếc

mưa đều hạt gõ
trên nóc thành rêu
ngọn đèn khêu tỏ
bốn bề ếch kêu

gió rít sóng gầm
sấm ran ầm ầm
mưa tuôn tầm tã
tràn lan ao đầm

mưa sa hạt mát
giải khát lạc đà
cát vàng bát ngát
bãi xa mờ nhạt

mưa sa gió táp
tiêu điều bò cạp
chó pháp ngáp dài
nhớ nai hy lạp

màn mưa lất phất
trời đất bao la
mù tỏa sương sa
non ngàn chất ngất

trắng mây về khắp
núi đồi tăm tắp
gió xa sắp về
mây làm cánh chắp

nắng nhạt phai dần
mây đi trắng ngần
sân in bóng đổ
nghe mùa dời chân

mây

mây đi về đâu
trời đổ mưa ngâu
chim âu sãi cánh
bay ngang mái lầu

ngày, đêm và bốn mùa

khung cửi thời gian
dệt màu đen trắng
hết ngày sang đêm
kết thành năm tháng.

52 ngày

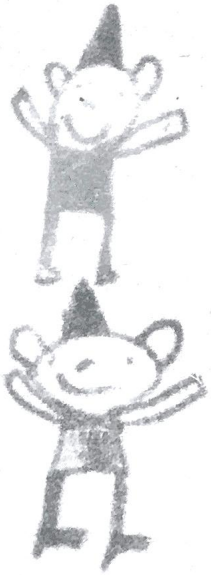

chim ca bình minh
tre ngà xinh xinh
gió ru nhè nhẹ
mình lá rung rinh

53 chiều

bếp chiều khói tỏa
vàng thếp non tây
chim từng đàn bay
xếp hàng về tổ

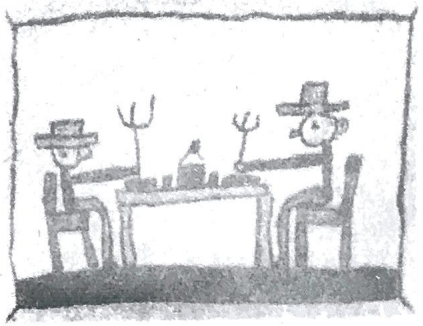

mặt trời đã tắt
thợ gặt ra về
trên cánh đồng quê
tiếng tiêu dìu dặt

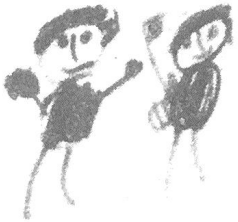

bao la màn đêm
ru giấc êm đềm
như chăn mẹ hiền
trùm lên cây cỏ

rừng cây đơm dâng
xanh biếc tầng tầng
gió xuân phơi phới
hồn ta lâng lâng

đầy thềm hoa phượng bay
bướm vờn trong nắng say
ve sầu ca tạm biệt
xa lớp nhớ bạn, thầy

gió đi lang thang
lá vàng mang mang
mình nghe lành lạnh
mùa thu đã sang

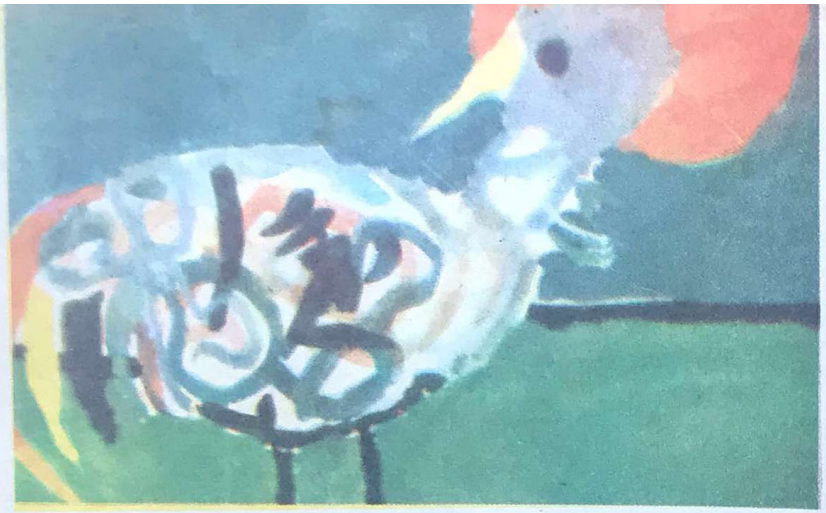

59 thu

thu về man mác
xơ xác chim vạc
ngơ ngác nai tơ
bơ vơ chú hạc

gió nhẹ nhàng lay
lảo đảo vàng bay
ngày thu biền biệt
đất trời như say

ngày đông giá rét
mưa gào gió thét
run rẩy nai tơ
xơ rơ chim két

rừng cao nối tiếp
non xanh trùng điệp
sau bức màn sương
giấc nồng thiêm thiếp

biển cả mông mênh
thuyền nan lênh đênh
thênh thang một cõi
lên thác xuống ghềnh

vườn bé có mít
quả ra chi chít
lá đỏ mịt mù
chim ca ríu rít

một đóa hồng hoa
ngàn mi mắt khép
ngại tia nắng lòa
xóa tan mơ đẹp

mắt em lối ra vào
có hàng mi làm ngỏ
mở ra nhìn vạn vật
khép vào nhìn đêm thâu
mắt em hạt ngọc mầu
như vì sao lấp lánh
để khóc vòi quà bánh
và còn để chiêm bao

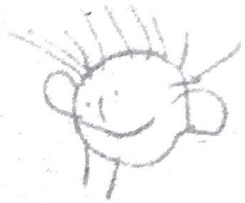

màn đêm buông ngọt ngào
là giờ đôi mắt ngủ
ngõ vào ra vừa khép
phòng đầy cả chiêm bao

sớm mai thức dậy
cùng với mặt trời
em vui ca hát
cho đời thêm tươi

cho con thấy Phật Di Đà
với ao bảy báu và tòa sen xinh
vàng y lướt phủ lên mình
và tay Phật duỗi sờ trên đỉnh đầu
hào quang tỏa khắp đêm sâu
chiếu soi cõi Phật một mầu nguy nga
rừng cây muôn sắc lá hoa
suối tuôn róc rách chim hòa nhạc thanh
Di Đà tiếp độ chúng sanh
về bên cõi ấy mặc tình dong chơi

MỤC LỤC

PHẦN 1.

em yêu 6 — 12

PHẦN 2.

loài vật 23 — 34

PHẦN 3

gió 35 — 40
trăng 41 — 47
mưa 48 — 53
mây 54 — 56
ngày, đêm & bốn mùa 57 — 67
rừng, biển, lá, hoa 68 — 72

PHẦN 4

bé, ngủ, thức 73 — 75
nguyện cầu 76

PHỤ BẢN

Tranh của lớp HỘI HỌA THIẾU NHI LÊ VĂN KHOA

1.— « Hai cô bé cột tóc đuôi tôm » của Nguyễn tấn Chương, vẽ lúc 7 tuổi

2.— « Con chim lạ » của Nguyễn tấn Chương vẽ lúc 6 tuổi

3.— « Xót Thương » (của ?) 14 tuổi

4.— « Mây » của Hồ Đình Hải, 5 tuổi

5.— « Hoa » của Hoàng Anh, 8 tuổi

HANS ANDERSON

THỦY NỮ

HUỆ MINH dịch

NGỌC NỮ XUẤT BẢN

VẦN THƠ CHO BÉ CỦA TRÍ HẢI TÒNG LÂM NI BỘ XUẤT BẢN, NGOÀI NHỮNG BẢN THƯỜNG CÒN IN THÊM 100 BẢN ĐẶC BIỆT.